

זבחים ז

עניין: נשים וגויים בקרבן ציבור

רבי עקיבא איגר ח"א סי' ט

אינה שזה בכלל (ד) ללכאורה נראה דנשים פטורות מתפלת מוסף כיון דנשים לא היו שוקלות אין להם חלק בקרבנות ציבור וכ"מ בת' דשמים ראש ס' פ"ט ע"ש.

בשמים ראש פט

ונשים פטורות מתפלת השפ"ן / דוחה התפלה אינה נאה, לא משום זכר לחיוב הקרבנות, ואשה לא יתקנה שוקלת, ואין להם חלק בקרבנות ציבור, אבל כבר נהנו להתפלל כל דבר וחייבו את עצמן בכל המצוות :

באר יצחק או"ח סו"ס כ'

ועיקר מש"כ הגאון הנ"ל דנשים פטורות מתפלת מוסף לפי שלא היו שוקלות, לא נהירא לי, דא"כ תקשה לפי מאי דאיתא במנחות (דף כ"א ע"ב) דאמר ר' יהודה העיד בן בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא, כי עפ"י דין פטורים המה משקלים וכמו כן לויים כמש"כ השעה"מ (בפ"א מהלכות שקלים הלכה א) וכן קטנים [הפחותים מבין עשרים] כמבואר בשקלים (פ"א מ"ג ועיין ברטורה שם [ד"ה את מין] דפטורים, אטו כהנים ולוים וקטנים פחותים מבין עשרים יפטרו ממוסף ואף דנימא דקטנים שאני דאתו לכלל חיובא עכ"ז תקשה מכהנים ולויים, אע"כ מוכח דאין תפילת המוסף תלוי, בשקלים כלל א"כ אין שייך להקדים תפילת מנחה משום שב"כ, כי כן גם מוסף שב"כ ונשים חייבות, וכן מוכח מסתימת הפוסקים* דנשים חייבות בתפלה ולא חלקו בין מוסף לשארי תפלות.¹²

עמודי אור סי' ז

שצטו של לוי הקריבוהו אך צאמת נלפענ"ד דאע"ג שהנשים לא היו שוקלות מ"מ מתכפרים היו גם הם בכל קרבנות ציבור [כמו פרו של כה"ג שצא משלו ומ"מ אחיו הכהנים מתכפרים בן] ודבר זה לצד שהוא נכון ומוסדר שיהיה כמה כפרות היו תלויין בקרבנות ציבור, אטו נאמר דנשים לא נתכפרו כלל, וצדדיא אמרינן בשבועות (ח'). דשעיר הפנימי שזכר על טומאת מקדש וקדשיו דכתיב לכל חטאתם כו' ע"ש ופריך הש"ס חייב יולדת, וינריך קרא להכי ע"ש, הרי מוכרח דנשים בני כפרה דשעיר נינהו, אף שכולם צאים מתרומת הלשכה, ובמנחות (כ"א:) שקיל וטרי הש"ס לענין מליחת קרבנו הכהני אם הותר להם מולח של ציבור שצא מתרומת הלשכה, לכן זוכרי שהכהנים אינם שוקלים, ואמאי לא דנו כן לענין נשים, שקרבנותיהם טעונין נולח, איך יצאו מתרומת הלשכה, ואף שהנשואות חובות קרבנותיהם על צעליהן, מ"מ הא הרבה פניו י"ש, ע"כ שגם להם זכר בכל דבר הצא מהלשכה ודוק, וכן מוכח עוד דנשים צעלי הקרבן מוקרי בק"ל מהא דאמרינן בצבחים (ד'). דשינוי צעלים אינו בקרבנות ציבור, ופירשו שם התוס' (בד"ה וישנן) דאם שחטו לשם יחיד הרי הוא צעליו, ולשם עכו"ם לא מייפסיל דבעינן חזירו דומיא דידיו שמוחזר כפרה כמותו עכ"ל, ואי איתא הא משכחת דשחטו לשם אשה דהא בת כפרה היא, ואין לך אדם מישראל שאינו מחויב עולה כמזבח צבאות שם, ע"כ דשחטו לשם אשה נמי כצעליו דמיה וכו"ש, וא"כ מוכח זה ראוי לחייבם בתפ"מ, ומ"מ יש להסתפק

רבי צדוק הכהן

דברי סופרים אות לח

ישמעאל עשה תשובה כמו שאמר ז"ל (ב"ב טו, ב), אלא דאין תשובה מועלת בגוים דלא נתנה תשובה אלא לישראל, וכמו שאמר קמאי ואיתא נמי בתנחומא האזינו. אלא שמכל מקום מצד שהוא גוי אין לו שייכות לישראל, ורק מצד שהוא הפסולת דאברהם, ואצל אברהם הוא רק בכח והיציאה לפעל הוא בישמעאל, כי מה שבאב בכח יוצא לפעל בבן, והיציאה לפעל בפסולת דאברהם אינה אלא בזרע הגוים שאין נקרא זרעו. ועל כן גם בישמעאל עצמו מצד כח אברהם שבו לא היה לו כח לישאר כך, וסוף מצד שורש אברהם שבו עשה תשובה, אלא דלא הועילה לו לתקן הקודם כבישראל דאחר התשובה אין מציאות לחטא. ועל כן כל

קהלות יעקב סי' ז, ב

וכתבו החוס' שם ד"כ וישנן דאם שחט את החמיד לשם נכרי (שאינו צעלים כלל בק"ל) לא הוי שינוי צעלים לפי שאינו מחויב כפרה כמותו, והרי צאמת נכרים נודרים עולות כישראל וא"כ שפיר הוא צר הקרבן כמותו אלא דמ"מ אינו "צחיז" כפרה כישראל, וגם אפשר דאינו צחורת כפרה כלל דאע"פ שנודרים נדרים ונדבות כישראל מ"מ אינם מתכפרים בהם כלל ואין שום נקרא על הקרבן כלל [דכא אין הנכרים מציאים חטאות ואשמות שכן לכפרה וא"כ מסתבר שגם ענין הכפרה עשה שיש צעולות ג"כ ליתא גבי נכרים רק מציאין נדרים ונדבות לגבוי כדרך שישראל מציא עולות אפילו כשאין מחויב כפרה כלל [כגון שני עולות צאח"ז] אינו כדרך שישראל מתנדב לצדק הכית שאין שם הצעלים עליו כלל לאחר הקדשו] ולכן נקראים אינו מחויב כפרה